

Inhoudsopgave

Lijst van afkortingen

xiii

1. Inleiding	1
1. Mediation	1
2. De vaststellingsovereenkomst	3
3. Doelstelling van het onderzoek	4
4. Reikwijdte en afbakening van het onderzoek	5
5. Verantwoording en methode van onderzoek	9
6. Plan van behandeling	11
2. Mediation	13
1. Inleiding	13
2. Mediation gedefinieerd	13
3. Het mediationproces	20
4. De verschillende typen mediation	22
4.1. Faciliterende mediation	23
4.2. Evaluerende mediation	23
4.3. Transformatieve mediation	25
5. Mediation in Nederland	26
5.1. Inleiding	26
5.2. Aanbieders van mediation	27
5.2.1. Het Nederlands Mediation Instituut	27
5.2.2. ACBMediation	28
5.2.3. De vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsbemiddelaars	28
5.2.4. Andere aanbieders van mediation	29
5.2.5. Zelfregulering door mediationaanbieders	29
5.2.5.1. De mediationovereenkomst	30
5.2.5.2. Het mediationreglement	32
5.2.5.3. De gedragsregels	33
5.2.5.4. De tuchtrechtspraak	35
5.2.5.5. Concluderende opmerkingen	36
5.3. Mediationprojecten vanuit de overheid	38
5.3.1. Inleiding Scheidings- en Omgangsbemiddeling	39
5.3.2. Project Scheidingsbemiddeling	40
5.3.2.1. Resultaten	41
5.3.3. Project Omgangsbemiddeling	42
5.3.3.1. Resultaten	43
5.3.4. Politieke besluitvorming	45
5.3.5. Project Mediation Rechterlijke Macht	47

5.3.5.1.	Resultaten	48
5.3.6.	Onderzoek geschilbeslechtingdelta 2003	50
5.3.7.	Politiek besluitvorming	50
5.3.8.	Resultaten doorverwijzingsvoorziening	52
6.	Mediation in de Verenigde Staten	53
6.1.	Inleiding	53
6.2.	Ethische regels	54
6.3.	Uniform Mediation Act	55
7.	Mediation en Europa	56
7.1.	Europese Richtlijn	56
7.2.	European Code of Conduct	58
8.	Mediation en de Verenigde Naties	59
3.	De vaststellingsovereenkomst	61
1.	Inleiding	61
2.	Geschiedenis	61
3.	Definitie	62
4.	Totstandkoming	65
5.	Aantasting	67
5.1.	Dwingend recht	67
5.2.	Openbare orde en goede zeden	69
5.3.	Strijd met de redelijkheid en billijkheid	70
5.3.1.	Bindend advies	70
5.3.2.	Directe vaststelling	73
5.3.2.1.	Rechtsverwerking	74
5.3.2.2.	Toetsing	75
5.4.	Wilsontbreken	78
5.4.1.	Wil, verklaring en gerechtvaardigd vertrouwen	78
5.4.2.	Onbekwaamheid en geestelijke stoornis	79
5.5.	Wilsgebreken	80
5.5.1.	Dwaling	81
5.5.1.1.	Rechtspraak	83
5.5.1.2.	Eenzijdige-wederzijdse dwaling	85
5.5.1.3.	Enige bijzondere gemeenschappen	86
5.5.1.4.	Dwaling en mediation	87
5.5.2.	Bedrog	88
5.5.2.1.	Bedrog door een derde	89
5.5.3.	Bedreiging	91
5.5.4.	Misbruik van omstandigheden	92
5.5.5.	Tussenconclusie wilsgebreken	94
6.	Vaststellingsovereenkomsten opgenomen in akten	95
6.1.	Type akten en bewijskracht	95
6.2.	De notariële zorgplicht	95
7.	Tenuitvoerlegging	97
7.1.	Directe executie	98
7.2.	Indirecte executie	98
8.	Verweer tegen executie en samenloop met aantasting	100
8.1.	Vonnissen en beschikkingen	100

8.2.	Andere executoriale titels	100
8.2.1.	Notariële akte	101
8.2.2.	Proces-verbaal van een minnelijke schikking	102
9.	Arbitrale schikkingsvonnissen	103
9.1.	Inleiding	103
9.2.	Rechtskarakter	103
9.3.	Aantasting	105
4.	De settlement agreement	107
1.	Inleiding	107
2.	Het Amerikaanse rechtssysteem	107
3.	Settlement and compromise	111
3.1.	Inleiding	111
3.2.	Definitie	111
3.3.	Totstandkoming	112
3.4.	Gronden voor aantasting	116
3.4.1.	Illegality	116
3.4.2.	Misrepresentation	117
3.4.2.1.	Misrepresentation door een derde	119
3.4.2.2.	Het rechtsgevolg	119
3.4.3.	Duress	120
3.4.4.	Undue influence	122
3.4.5.	Mistake	124
3.4.5.1.	Misunderstanding	124
3.4.5.2.	Mutual mistake	125
3.4.5.3.	Unilateral mistake	126
3.4.5.4.	Mistake en de settlement agreement	128
3.4.6.	Unconscionability	130
3.4.6.1.	Substantive unconscionability	131
3.4.6.2.	Procedural unconscionability	132
3.4.6.3.	Rechtsmiddelen	132
3.5.	Rechtsmiddelen bij niet-nakoming	133
3.5.1.	Enforcement	134
3.5.2.	Rescission	134
3.5.3.	Damages	135
3.5.4.	Het verlies van rechtsmiddelen	135
3.6.	Bewijslast	135
3.7.	Procedurele aspecten van settlement agreements	136
3.7.1.	Summary procedure	136
3.7.2.	Consent judgment	137
3.7.3.	Tenuitvoerlegging	139
S.	Samenvatting en rechtsvergelijkende conclusie	141
1.	Mediation	141
2.	Ontwikkelingen en ervaringen met mediation	144
3.	De vaststellingsovereenkomst en de settlement agreement	146
4.	De aantastingsgronden	147
5.	Procesrechtelijke opmerkingen	149

6. De mediated settlement	151
1. Algemene inleiding	151
2. Californië	153
2.1. Inleiding	153
2.2. Vereisten	153
2.2.1. Aanhangige zaken	154
2.2.1.1. Schriftelijk en ondertekend	156
2.2.1.2. Mondelinge mededeling	156
2.3. Executoriale titel	157
2.3.1. Aanhangige zaken	157
2.3.1.1. Rechterlijk toezicht op de uitvoering	158
2.3.2. Niet-aanhangige zaken	159
2.3.3. Bijzondere bepalingen	160
2.4. Aantasting	161
2.4.1. Aanhangige zaken	161
2.4.1.1. Procedurele toetsing	162
2.4.1.2. Materiële toetsing	162
2.4.2. Algemeen	164
2.4.2.1. Rechtspraak	164
2.5. Vertrouwelijkheid	166
2.5.1. Regelgeving	166
2.5.2. Vertrouwelijkheid en afdwingbaarheid	168
2.5.3. Vertrouwelijkheid en aantastbaarheid	169
2.6. Samenvatting en conclusie	172
3. Florida	174
3.1. Inleiding	174
3.2. Vereisten	175
3.2.1. Vermogensrecht	175
3.2.2. Familierecht	177
3.3. Executoriale titel	178
3.3.1. Sancties	179
3.4. Aantasting	179
3.4.1. Toetsing van de totstandkoming	180
3.4.1.1. Duress en undue influence	180
3.4.1.2. Mistake	183
3.4.2. Toetsing van de inhoud	184
3.4.2.1. Vermogensrecht	184
3.4.2.2. Familierecht	185
3.4.3. Consent judgments en aantasting	188
3.5. Vertrouwelijkheid	189
3.5.1. Regelgeving	190
3.5.2. Vertrouwelijkheid en afdwingbaarheid	190
3.5.3. Vertrouwelijkheid en aantastbaarheid	191
3.5.4. Sancties	193
3.6. Samenvatting en conclusie	194
4. Texas	196
4.1. Inleiding	196
4.2. Vereisten	197

4.2.1.	Aanhangige zaken	197
4.3.	Executoriale titel	200
4.3.1	Vermogensrecht	200
4.3.2.	Familierecht	203
4.3.2.1.	Alimentatie en bezoekenregelingen vóór 1995	203
4.3.2.2.	Alimentatie en bezoekenregelingen na 1995	203
4.3.2.3.	Echtscheiding vóór 1997	204
4.3.2.4.	Echtscheiding na 1997	206
4.3.2.5.	Toetsing van mediated settlement agreements	207
4.3.3.	Sancties	209
4.4.	Aantasting	210
4.4.1.	Vermogensrecht	210
4.4.1.1.	Duress and undue influence	210
4.4.1.2.	Mistake	211
4.4.2.	Familierecht	212
4.4.2.1.	Duress and undue influence	212
4.4.2.2.	Incapacity	213
4.4.2.3.	Mistake	213
4.4.2.4.	Misrepresentation	215
4.5.	Vertrouwelijkheid	215
4.5.1.	Regelgeving	215
4.5.2.	Vertrouwelijkheid en afdwingbaarheid	217
4.5.3.	Vertrouwelijkheid en aantastbaarheid	218
4.6.	Samenvatting en conclusie	219
7.	De mediated vaststellingsovereenkomst	223
1.	Inleiding	223
2.	Vereisten	224
3.	Executoriale titel	225
3.1.	Aanhangige zaken	225
3.1.1.	De dagvaardingsprocedure	225
3.1.2.	De verzoekschriftprocedure	229
3.2.	Niet-aanhangige zaken	231
3.2.1.	De notariële akte	231
3.2.2.	Het boetebeding	232
3.2.3.	De proceskostenveroordeling	233
3.2.4.	Het arbitraal schikkingvonnis	233
3.2.5.	De vordering tot nakoming	235
3.2.5.1.	Het kort geding	236
3.2.5.2.	De bodemprocedure	238
4.	Aantasting	238
4.1.	De rechtspraak	240
4.2.	De tuchtrechtspraak	242
5.	Vertrouwelijkheid	245
5.1.	Vertrouwelijkheid en afdwingbaarheid	246
5.2.	Vertrouwelijkheid en aantastbaarheid	247
6.	Samenvatting en conclusie	248

8. Evaluatie en aanbevelingen	253
1. Inleiding	253
2. Kernwaarden en procedureregels	254
3. De vaststellingsovereenkomst en het overeenkomstenrecht	258
4. De afdwingbaarheid	260
4.1. Formele geldigheidseisen	261
4.2. Verkrijging van een executoriale titel op gezamenlijk verzoek	262
4.3. Nakomingsacties en titel verkrijging op verzoek van één partij	264
4.4. Sancties bij niet-nakoming	268
4.5. Executie en executiegeschillen	269
4.6. De voorgestelde oplossing	271
5. De toetsing	273
5.1. De onderzochte rechtspraak	274
5.1.1. Procedurele rechtvaardigheid in het vermogensrecht	274
5.1.1.1. Informatieproblemen	275
5.1.1.2. Dwang	275
5.1.1.3. Ontvankelijkheid en beïnvloeding	276
5.1.2. Procedurele rechtvaardigheid in het familierecht	277
5.1.2.1. Informatieproblemen	277
5.1.2.2. Dwang	278
5.1.2.3. Ontvankelijkheid en beïnvloeding	280
5.1.3. Conclusie procedurele rechtvaardigheid	280
5.1.4. Materiële rechtvaardigheid in het vermogensrecht	2 81
5.1.4.1. Onredelijke sanctiebepalingen	281
5.1.5. Materiële rechtvaardigheid in het familierecht	282
5.1.5.1. Onredelijke sanctiebepalingen	282
5.1.5.2. Onredelijke financiële afspraken	283
5.1.5.3. Onredelijke afspraken ten aanzien van minderjarigen	284
5.1.6. Conclusie materiële rechtvaardigheid	285
5.2. De onderzochte tuchtrechtspraak	285
5.3. Identificatie en classificatie van problemen bij toetsing	286
5.3.1. De totstandkoming	286
5.3.2. De inhoud	289
5.4. Mogelijke oplossingen voor de geconstateerde problemen	293
5.4.1. Oplossingen gericht op de totstandkoming	294
5.4.1.1. Rechtsvorming door de rechter	294
5.4.1.2. Rechtsvorming door de wetgever	296
5.4.1.3. Compensatie van machtsongelijkheid	296
5.4.2. Een oplossing gericht op de inhoud	298
5.4.3. Gemengde oplossingen	299
5.4.3.1. Een oplossing naar analogie van bindend advies	299
5.4.3.2. Een oplossing naar analogie van arbitrage	305
5.4.3.3. Een afkoelingsperiode	307
5.5. De voorgestelde oplossing	310
5.5.1. De oplossing naar analogie van bindend advies	310
5.5.2. Concretisering van de open norm	313
5.5.2.1. Procedurele rechtvaardigheid	313

5.5.2.2.	Materiële rechtvaardigheid	314
6.	De vertrouwelijkheid	316
7.	Aanbevelingen	319
7.1.	Executoriale titel	319
7.2.	Toetsing	320
Bijlage		323
Aangehaalde mediationregelgeving		
Summary		325
Lijst van aangehaalde jurisprudentie		337
Lijst van aangehaalde literatuur		349
Curriculum vitae		389